

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 6/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om arbetstid i vägtrafik för förare som är egenföretagare

Till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 februari 2013 regeringens proposition med förslag till lag om arbetstid i vägtrafik för förare som är egenföretagare (RP 179/2012 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att kommunikationsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- trafikråd Kimmo Kiiski, kommunikationsministeriet
- äldre regeringssekreterare Seija Jalkanen, arbets- och näringsministeriet

- överinspektör Harri Patrikainen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- ledande expert Ari Herrala, Trafiksäkerhetsverket TraFi
- lönesekreterare Markku Viitanen, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- rådgivande jurist Leena Hongisto, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- juridisk ombudsman Atte Rytönen, Företagarna i Finland
- forskningschef Juha Valtonen, Trafikskyddet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Närings-, trafik och miljöcentralen i Nyland
- Suomen Taksiliitto ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

I en tidigare behandlingsfas förespråkade utskottet att begränsningarna i arbetstiden för förare som är egenföretagare slopas i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG av den 11 mars 2002 om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter. Utskottet vidhåller sin ståndpunkt. Reformen motiveras med trafiksäkerhet, men

enligt en sakkunnigutredning förbättrar den trafiksäkerheten i mycket liten utsträckning.

Europeiska kommissionen har flera gånger föreslagit att direktivet ändras så att förare som är egenföretagare undantas från dess tillämpningsområde. Men Europaparlamentet avslog senast kommissionens ändringsförslag den 16 juni 2010 och kommissionen återtog därför förslaget. Således borde Finland ha genomfört di-

rektivet nationellt på så sätt att arbetstidsbestämmelserna i vägarbetstidsdirektivet hade börjat tillämpas på förare som är egenföretagare den 23 mars 2009.

Kommissionen har vidtagit åtgärder mot Finland på grund av försummelsen att genomföra direktivet. Med hänvisning till propositionen och annan utredning måste utskottet alltså tillstyrka lagförslaget, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Avgränsningen av räckvidden

Enligt 1 § i lagförslaget ska lagens tillämpningsområde inte omfatta de förare som är egenföretagare och som inte behöver trafiktillstånd enligt lagen om kommersiell godstransport på väg eller kollektivtrafiklagen. Avgränsningen av tillämpningsområdet grundar sig enligt uppgift på direktivets definition av förare som är egenföretagare. Den föreslagna modellen innebär att tillämpningsområdet blir så snävt som möjligt samtidigt som kraven i direktivet uppfylls. Utskottet ställer sig bakom den här avgränsningen, som också valts i Sverige.

Kontroll och övervakning av arbetstiden

I lagen ska det finnas bestämmelser om maximal veckoarbetstid, raster och nattarbete för förare som är egenföretagare. Dessutom ska det föreskrivas om möjligheten till undantag från den sammanlagda arbetstiden för dessa förare och begränsningen av nattarbete av tekniska skäl eller skäl som rör arbetets organisation.

Förare som är egenföretagare ska enligt propositionen registrera sin arbetstid och förvara arbetstidsregistret i två år. Tillsynen ska huvudsakligen utföras på initiativ av myndigheterna. Enligt en sakkunnigutredning ska det bara vid de kontroller där det med beaktande av övervakningens karaktär är möjligt och ändamålsenligt kontrolleras att det finns ett lagenligt arbetstidsregister och vad det innehåller. Registret ska enligt sakkunniga bygga på information som fås från färdskrivaren.

Utskottet påpekar att propositionen innehåller omfattande möjligheter till undantag från bestämmelserna om maximal arbetstid och nattar-

bete av tekniska skäl eller skäl som rör arbetets organisation (4 och 6 §). De här skälen beskrivs inte närmare i propositionen. Enligt utredning är det omöjligt att övervaka att den föreslagna arbetstidsregistreringen är tillförlitlig. Tillsynen ska i huvudsak bestå av stickprov och kombineras med övervakningen av körtider och vilotider. Utskottet föreslår att paragrafen om arbetstidsregistrering ändras.

Detaljmotivering

4 §. *Överskridande av den maximala veckoarbetstiden och av referensperioden.* Kommunikationsutskottet föreslår att 2 mom. stryks som onödigt, eftersom utskottet nedan föreslår att kravet på arbetstidsregistrering slopas.

6 §. *Överskridande av maximal arbetstid som har samband med nattarbete.* Utskottet föreslår att 2 mom. stryks som onödigt, eftersom utskottet nedan föreslår att kravet på arbetstidsregistrering slopas.

8 §. *Arbetstidsregister.* Utskottet anser att skyldigheten att registrera arbetstider inte behövs eftersom de faktiska möjligheterna att verifiera tillförlitligheten är små. Vidare påpekar utskottet att förare som är egenföretagare bland annat omfattas av bestämmelserna om maximala kör- och vilotider i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006. Bestämmelserna, övervakningen av att de följs och det tillhörande sanktionssystemet säkerställer i tillräckligt hög grad att förare som är egenföretagare inte riskerar trafiksäkerheten med alltför tunga arbetspass.

Skyldigheten att separat registrera arbetstider och spara uppgifterna i två år skulle dessutom ytterligare öka de små åkeriernas administrativa börda i onödan utan att tillföra företagarna någon konkret nytta eller göra tillsynen över arbetstidsbestämmelserna säkrare. Inte heller vägarbetstidsdirektivet kräver den typen av bestämmelser.

Utskottet föreslår följaktligen att paragrafen ändras på så sätt att förare som är egenföretaga-

re blir skyldiga att lämna information till de arbetarskyddsmyndigheter som övervakar att lagen följs, om uppgifterna i en färdskrivare eller ett färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter eller andra liknande omständigheter ger motiverad anledning att anta att denna lag inte har följts. Förare som är egenföretagare ska då lämna tillräcklig skriftlig information om sin arbetstid för den senaste referensperioden enligt lagens 3 och 4 §.

Utskottet föreslår också att paragrafrubriken ändras så att den bättre motsvarar det ändrade innehållet.

Ställningstagande

Kommunikationsutskottet föreslår

att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet beaktar det som sägs ovan och

att lagförslaget godkänns enligt propositionen men 4, 6 och 8 § med följande ändringar:

4 §

Överskridande av den maximala arbetstiden och av referensperioden

(1 mom. som i RP)

(2 mom. *utesl.*)

6 §

Överskridande av maximal arbetstid som har samband med nattarbete

(1 mom. som i RP)

(2 mom. *utesl.*)

8 §

Arbetstidsrapport

På begäran av arbetarskyddsmyndigheten ska förare som är egenföretagare lämna tillräcklig skriftlig information om sin arbetstid och sina raster för den senaste referensperioden enligt 3 och 4 § i denna lag, om uppgifterna i en färdskrivare eller på ett färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter eller andra liknande omständigheter ger grundad anledning att anta att denna lag inte har följts.

Helsingfors den 19 mars 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Suna Kymäläinen /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Oras Tynkkynen /gröna
ers. Arto Pirttilahti /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.